

conturat în mișcarea pasionat legănată a unui tango brazilian; ...compus de Ernesto Nazareth. Este un caleidoscop stilistic dăruit din prea-plinul unei alese generozități; ...un dar primit de un numeros public care, la sfârșitul recitalului, aclamându-l în picioare pe artist, a obținut o celebră glumă muzicală chopiniană, „Valsul unui minut”, absolut fermecător, cel mai rapid vals auzit vreodată, o bijuterie muzicală sugerată compozitorului de vânzoleala simpaticului animal de companie al prietenei lui Chopin, celebra scriitoare a momentului, George Sand.

Este de remarcat, evenimentul a fost prilejuit de aniversarea unui deceniu petrecut de la intrarea țării noastre în Uniunea Europeană; mai mult decât atât, tot zece ani s-au împlinit de la stabilirea parteneriatului în cadrul proiectului Sibiu-Luxemburg Capitale Europene ale Culturii. Nu este o relație întâmplătoare. Cu secole în urmă, la început de secol XIII, sașii din Transilvania au fost aduși inclusiv din zona de atunci a Marelui Ducat în scopul urbanizării așezărilor. Iar Marele Duce, vizitând relativ recent localitățile săsești, a putut lăuda păstrarea tradițiilor, a limbii.

Și pentru că relația culturală stimulatorie în ambele sensuri se sprijină pe un eficient climat economic și financiar, tot cu acest prilej al marelui eveniment artistic, a fost aniversată împlinirea unui deceniu de la crearea Forumului România-Luxemburg al Oamenilor de Afaceri din cele două țări.

Țară europeană mică, putere financiară uriașă, Luxemburg se alătură marilor centre financiare, cel din Zürich, din Londra, zone în care cultura, inclusiv cea muzicală, se află, cum e firesc, la mare cinste.

Semnificativ îmi apare faptul că acest important eveniment i-a reunit la Luxemburg, în Marea Sală a Conservatorului, pe trei dintre ambasadorii români acreditați aici în centrul continentului european, pe ambasadorul țării noastre în Marele Ducat, pe ambasadorul României pe lângă NATO, pe ambasadorul acreditat de la Chișinău. Au fost de față personalități ale corpului diplomatic, personalități

apropiate zonei guvernamentale locale, importanți oameni de afaceri; când muzica întâlnește zona politică, faptul se dovedește a fi unul de specială importanță. Așa cum tot un eveniment muzical artistic, petrecut în anul 2004, tot aici, în Luxemburg, a pregătit și a acreditat intrarea țării noastre în Uniunea Europeană, cu un deceniu în urmă.

Indiscutabil, faptul că Institutul Cultural Român cu sediul la Bruxelles, s-a implicat direct în construirea acestui eveniment, denotă o sensibilă percepție privind oportunitățile momentului și ale locului. Este zona europeană în care ideile se nasc, se dezvoltă, prind contur; în climatul unui firesc echilibru al relațiilor interumane.

„Europa este creuzetul și modelul formării și dezvoltării muzicii culte, cea care este limbajul universal de comunicare a emoțiilor și gândurilor omenești. Muzica europeană a fost întotdeauna deschisă influențelor, s-a îmbogățit, s-a diversificat, dar în același timp a exercitat și exercită o puternică înrăurire asupra tuturor celorlalte școli de muzică din lume. Eu percep viitorul Europei” - a declarat maestrul Dan Grigore pentru ICR Bruxelles - „ca pe o simfonie în a cărei partitură fiecare instrument își are importanța și rolul său de neînlocuit.”

În alt sens; ...nu pot să nu observ, am întâlnit români care locuiesc în Marele Ducat de mai bine de două decenii; și-au consolidat un statut demn, stabil; fiind harnici, eficienți, inteligenți. Am fost emoționat peste toate când am aflat că cel puțin o dată pe săptămână își adună copii pentru a socializa; unii provin din familii mixte; se întâlnesc pentru a se simți bine împreună, pentru a simți românește; inclusiv în compania muzicii. Iar Europa unită oferă în continuare însemnate oportunități; ...în care, cum se poate observa, rolul muzicii rămâne important.

Dumitru AVAKIAN

(articol preluat de la http://adevarul.ro/cultura/arte/dan-grigore-concert-luxemburg-romania-marele-context-european-1_5a096a875ab6550cb81b64d1/index.html)

Apariții discografice

Daniel Kientzy interpretează Cornel Țăranu, Nova-musica

Încă din 1986, Daniel Kientzy lucrează în mod constant cu ansambluri românești, așa cum stau mărturie o serie de discuri având adesea coperti aproape identice, parcă pentru a sublinia continuitatea demersului întreprins. Așa se face că, în 2017, a apărut sub label-ul său o monografie constituită din **patru compoziții de Cornel Țăranu**.

Diferencias pentru saxofon bariton și orchestră (15')

Concert sau *batalla*? Compoziția care deschide discul spune o poveste sângeroasă în care diferențele înăbușite se șterg în spatele unor dialoguri pronunțat virile. Sprijinindu-se pe un motiv ritmic duplicat la nesfârșit, muzica se desfășoară, se caută, capătă amploare, se stinge, apoi irupe în trâmbițările (baritonările?) saxofonului bariton.

Puțin câte puțin, instrumentul se încumetă în galopări, și apoi moare într-un acompaniament de coarde. Chiar atunci iese la suprafață un clarinet bass, care deschide calea pentru un citat fugitiv din Antonio de Cabezón, ale cărui *diferencias* sunt faimoase. Saxofonul protestează împotriva acestei intruziuni, și apar, grupate în clustere, comentariile orchestrei la intervențiile solistului. După ce s-au scurs două treimi din concert, Cabezón este din nou convocat, însă citarea este punctată de explozii pe care gemetele saxofonice le prelungesc. Tempo-ul se destramă, iar saxofonul profită de întoarcerea la calm pentru a insufla începutul unei furtuni, în nuanță piano. Suflul agită orchestra, apoi motivul introductiv reapare și brăzdează, în mod repetat, această armonie, ajungând să transforme baritonul într-un *didgeridoo* strident. Nicio replică. Orchestra revine în sforțări inegale, iar baritonul încearcă să afle în sunetele acute un răspuns la căutarea inițială – care se sfârșește, dar nu se rezolvă.

Hommage à Bartók/ Omagiu lui Bartók pentru saxofon sopranino și cvintet de coarde (9'30)

Pornind de la o celulă care evocă, după spusele compozitorului, « anagrama numelui BELA », a doua piesă, deși precedând-o pe prima cu cinsprezece ani, elaborează o retorică apropiată celei pe care o găsim în *Diferencias*: reluarea unui motiv recunoscutibil, *solo*-uri punctate de orchestră, rapsodia momentelor distincte, folosirea rară dar caracteristică a saxofonului ca percuție, folosirea sporadică a tăcerii pentru a reliefa structura compozițională. Aici însă, sub bagheta compozitorului, cvintetul

- mai sobru și adesea la unison pentru a puncta elegia solistului
- se manifestă cu precădere în extreme, în sonorități acute sau în nuanțe blânde. Amatorii de melodie vor merge pe drumul lor și nu vor poposi asupra acestei compoziții, însă cei care apreciază piese ce dezvăluie o poveste ca recompensă pentru o ascultare atentă vor gusta acest recital dramatic, cu accentele sale modale, în mod fățiș transilvăne.

Semper idem

pentru saxofon soprano și alto, cu orchestră (17')

Opera cea mai recentă, prezentată în formă de sonată - această formă fiind, de altfel, îndrăgită de compozitor - se înscrie în continuitatea elementelor de limbaj exploatate și explorate până în acel moment. Solistului - înarmat cu două saxofoane și cu vocea sa, ceea ce nu e puțin lucru - îi răspunde o orchestră care ezită între accente repetate, acompaniament de coarde, ecouri de alamă, reluările leader-ului, totul precipitându-se într-un labirint care pare *semper idem*. Tensiunile oprimate conținute de partitură sunt ghidate de bagheta lui Cristian Brâncuși. Neliniștea și rupturile discursului, cărora le fac ecou bătăile timpanelor, cufundă ascultătorul atent în explorarea unei lumi fără ieșire, mereu la fel, așa cum subliniază și forma ABA. În timpul cadenței, vocea saxofonistului (12'20) încearcă să se separe de instrumentul său; orchestra își reia tirul sacadat, impunându-i tăcerea.

Daniel Kientzy

Laudae

pentru saxofon piano, cvartet de coarde și pian (8'30)

În broșura explicativă, Cornel Țăranu indică cele trei singularități care disting această compoziție față de celelalte piese din programul conținând, în total, patru lucrări: pedale sonore de corzi tipice muzicii populare românești (mai puțin tema); scriitură fără măsuri; structură parțial aleatorie; și bitematism. Piesa îi permite lui Daniel Kientzy să-și pună în valoare virtuozitatea, căci discursul - deopotrivă translucid (un

motiv asemănător ghidează piesa aproape în totalitate) și deformat (prin repetitivitatea sa, motivul taie discursul și îl îndepărtează de orice linearitate) - este susținut de timbrul său, care se menține pe întreg registrul. Piesa *Laudae* câștigă, așadar, dacă este ascultată la finalul acestei monografii, așa cum și sugerează discul, căci propune o sinteză a artei compozitorului, eliberată de *pathos*-ul narativ care făcea să vibreze precedentele compoziții. Mai puțin concertantă decât celelalte piese, ea propune un duel între un saxofon, pe de o parte, și, pe de altă parte, un cvartet de coarde și un pian. Rezultatul nu este lipsit nici de energie, nici de virulență, grație baghetei mănuite de Carmen Cârneli, mai ales că durata relativ scurtă a piesei și triplul contrast între accente, sunete prelungite de coarde și avânturi solistice îmbogățesc interesul acestor curioase laude.

Concluzie

Chiar dacă va deranja urechile puriste, acest disc ne răsplătește, încă o dată, curiozitatea. Nu, creațiile pentru saxofon nu se rezumă la zbierete de porci înjunghiați, cum am citit pe ici și pe colo. Trebuie recunoscută specificitatea acestei muzici, precum și forța unui muzician atât de pasionat de a-și înnoi și scutura repertoriul cum este Daniel Kientzy. În fiecare dintre piesele sale - care aduc împreună patru saxofoane diferite - sunt de apreciat tehnicile instrumentistului, suflul parcă infinit uneori, precizia furibundă și rigoarea împotriva vulgarităților, în toate registrele. Aceste calități sunt subliniate prin ansambluri mereu compacte în pofida numeroaselor *break*-uri, iar întreaga interpretare beneficiază de un sunet precis fără a fi sec. Încă o descoperire frumoasă pentru melomanii curioși.

Cornel Țăranu

Bertrand FERRIER, *La musique des autres*

(articol publicat în 29 ianuarie 2018 pe site-ul oficial <http://www.bertrandferrier.fr/?p=12473>)

Traducere din franceză: **Roxana OLTEANU**

Remember

D. D. BOTEZ,

10 martie 1904-10 martie 2018; 114 ani de la naștere și 30 de ani la dispariție.

D. D. BOTEZ este un artist care și-a dăruit tot ceea ce avea mai bun coralelor României, sutelor de studenți instruiți, pentru ca sufletul românesc să dăinuie.

La aniversări, și nu numai, apele se readună și amintirea lui revine cu aceeași măsură cu care el și-a dedicat viața acestei activități.

A ținut în mână buchetul de aghiasmă cu care a sfințit cântecul românesc din care putem toți sorbi acum mai mult.

Ales să conducă instituția profesională cea mai prestigioasă a țării, corul Filarmonicii George Enescu, a continuat cu egală ardoare pelerinajele lui în toată țara făcute cu simțirea firească să unească tot ce îi era mai aproape de inimă, într-o CORALĂ ROMANEASCĂ ATOTCUPRINZATOARE.

Nu i-au lipsit exemplele în cultura română. Nu poate fi ceva mai aproape de sufletul omului decât melodia cântată de el însuși. Nu cred să fie ceva mai apropiat de sufletul românesc decât cântecul, corala. Iată, acestui lucru și-a dăruit inima Maestrul Dumitru Botez.

O inimă caldă înseamnă deasemeni și spiritul, trupul, gândirea, acțiunea. S-a înscris în ideea de continuitate preluată de la spritele înaintașilor. Pentru ca fructele acestui arbore bogat să fie o hrană sănătoasă pentru toți cei din grădina noastră, rădăcinile trebuiau să fie bine împământenate în ograda neamului. Și el le-a avut.

Respectul valorilor nu este numai o chestiune de educație ci și capacitatea de a le fi egal, de a le înțelege. Și le-a înțeles, fapt care l-a incitat să le continue și să le transmită altora, la rândul său.